

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)

Psychologia różnic indywidualnych

Tok studiów 2022/2023 – 2026/2027

Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:	Collegium Humanum Szkoła Główna Menedżerska w Warszawie Filia w Rzeszowie
Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:	Psychologia - Jednolite studia magisterskie
Liczba punktów ECTS	3
Język przedmiotu- polski, angielski, inny	polski
Profil kształcenia:	PRAKTYCZNY
Nazwa specjalności:	-
Rodzaj modułu kształcenia: (wskazać właściwe)	Podstawowy / kierunkowy/ specjalnościowy /obowiązkowy/ fakultatywny / <u>praktyczny</u>
Rok / Semestr:	2/4
Osoba koordynująca przedmiot:	
Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów):	Wiedza dotycząca procesów poznawczych, biologicznego podłoża zachowań, twórczości oraz metodologii badań psychologicznych. Samodzielna analiza tekstów naukowych, integracja i synteza informacji z różnych źródeł, stosowania metod diagnostycznych i umiejętność wstępnej analizy uzyskanych wyników. Osiągnięcie efektów kształcenia z przedmiotów: Wprowadzenie do psychologii, Podstawy metodologii badań psychologicznych, Psychologia procesów poznawczych.

II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN

	wykl ad	Ćwiczenia/konserwa torium	laboratori um	warszta ty	proje kt	Seminari um	prakty ki	Egzamin/zalicz enie	Konsulta cje egzamin	Sum a godz in	Ogółe m ECTS
Studia stacjonarne	10	20						4	6	40	3
Studia niestacjona rne	10	10						4	6	30	3

III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Formy zajęć	Metody dydaktyczne -właściwe podkreślić
Wykład/Ćwiczenia	<u>Wykład podający</u> (z prezentacją multimedialną) Wykład problemowy Wykład konwersatoryjny Dyskusja dydaktyczna <u>Ćwiczenia praktyczne pod kierunkiem</u> Ćwiczenia z wykorzystaniem narzędzi informatycznych Metoda przypadków Metoda sytuacyjna

	<p>Metoda inscenizacji</p> <p>Metoda projektów</p> <p>Gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne)</p> <p>Demonstracja/ pokaz</p> <p><u>Analiza źródeł</u></p> <p><u>Praca w grupie</u></p> <p>Debata</p> <p>Inne</p>	
IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKU		
Lp.	Opis przedmiotowych efektów uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego symbol
Wiedza: w pogłębionym stopniu		
P_W01	Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie teorii osobowości. Zna założenia teorii osobowości oraz różnice między nimi i ich praktyczne zastosowanie.	K_W05
P_W02	Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie psychologii różnic indywidualnych. Zna koncepcje teoretyczne związane z rozwojem cech temperamentu, zdolności, inteligencji, stylów poznawczych oraz ma wiedzę o metodach ich pomiaru.	K_W06
P_W03	Student posiada wiedzę z zakresu psychometru. Wie w jaki sposób dokonuje się pomiaru właściwości psychicznych. Zna zasady konstruowania i adaptacji testów psychologicznych. Zna sposoby określania własności psychometrycznych narzędzi pomiarowych.	K_W07
Umiejętności:		
P_U01	Student potrafi przedstawić genezę pojęć i paradygmatów psychologicznych, odnosząc ją do historii psychologii i innych nauk. Potrafi przedstawić historyczne koncepcje psychologiczne i ich kontekst społeczno-kulturowy oraz odnieść je do obecnego stanu wiedzy.	K_U03
P_U02	Student potrafi interpretować zachowania osób w kategoriach osobowości, temperamentu, uzdolnień, inteligencji, percepcji, odnosząc je do różnych teorii osobowości, różnic indywidualnych i psychologii poznawczej oraz potrafi zastosować te umiejętności w praktyce.	K_U07
P_U03	Student potrafi rozpoznawać i identyfikować problemy natury emocjonalnej oraz proponować ich rozwiązania, z wykorzystaniem metod terapeutycznych, profilaktycznych, społecznych. Potrafi rozpoznać zaburzenia sfery emocjonalno-motywacyjnej. Umie posługiwać się terminologią z zakresu psychologii emocji. Potrafi wyjaśniać zachowania z zastosowaniem teorii motywacji zgodnie z praktyką zawodową.	K_U09
Kompetencje społeczne:		
P_K01	Student jest gotów do w działalności zawodowej do uwzględniania jej etycznych i moralnych aspektów, stosując się do zasad współpracy w środowisku zawodowym.	K_K02
P_K02	Student prezentuje postawę świadomości własnych predyspozycji i sposobu funkcjonowania psychicznego oraz wpływu swoich działań na różne środowiska społeczne. Jest gotów w tej aktywności do myślenia	K_K05

	i działania w sposób przedsiębiorczy.	
V. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Lp.	Wykład:	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
W1	Wprowadzenie do psychologii różnic indywidualnych. Historia dziedziny, przedmiot i cel badań, podstawowe kategorie klasyfikacyjne (pojęcia stanu, cechy oraz typu).	P_W01 P_W02 P_W03
W2	Źródła różnic indywidualnych. Problem natura vs wychowanie, wkład czynników środowiskowych oraz biologicznych w wariancję zmiennych różnicowych, rola aktywności własnej w zmienności indywidualnej.	
W3	Temperament. Definicja pojęcia, różnice między temperamentem a osobowością, pionierzy badań nad temperamentem, klasyczne i współczesne teorie temperamentu, funkcjonalne znaczenie cech temperamentalnych.	
W4	Osobowość. Definicja ujęcia cechowego, klasyczne teorie osobowości, hipoteza leksykalna, kontrowersje wokół liczby podstawowych wymiarów osobowości, znaczenie funkcjonalne cech osobowości.	
W5	Inteligencja. Podstawowe definicje, zróżnicowanie teorii inteligencji (hierarchiczne, czynników równorzędnych), korelaty biologiczne i poznawcze inteligencji, inteligencja akademicka a inteligencja emocjonalna, funkcjonalne znaczenie poziomu inteligencji.	
Lp.	Ćwiczenia	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
T1	Obszary zastosowań psychologii różnic indywidualnych. Kontekst społeczny zmienności indywidualnej, kontrowersje i dylematy moralne związane z testowaniem różnic.	P_W01 P_W02 P_W03 P_U01 P_U02 P_U03 P_K01 P_K02
T2	Kreatywność. Zjawisko twórczości w ujęciu różnicowym, interakcja uwarunkowań indywidualnych i środowiskowych procesu twórczego, korelaty poznawcze, emocjonalne i motywacyjne indywidualnego poziomu twórczości, rola kreatywności w funkcjonowaniu jednostki.	
T3	Style poznawcze. Specyfika pojęcia (styk psychologii poznawczej i osobowości), podstawowe podziały, charakterystyka i funkcjonalne znaczenie podstawowych stylów poznawczych, związki z innymi zmiennymi różnicowymi.	
T4	Podstawy genetyki zachowania. Analiza podstawowych metod badawczych stosowanych u ludzi i zwierząt (chów wsobny, hodowla selektywna, metoda bliźniąt, metoda adopcyjna), sposoby analizy uzyskiwanych danych w kontekście psychologii różnic indywidualnych.	
T5	Analiza teorii temperamentu zorientowanych na dziecko.	

	Koncepcja Thomas i Chess, Rothbart i Derryberry'ego, teoria Kagana. Specyfika szacowania poziomu cech temperamentalnych u dzieci.
T6	Analiza teorii temperamentu zorientowanych na osobę dorosłą. Koncepcja Bussa i Plomina, teoria Graya, Regulacyjna Teoria Temperamentu Strelaua. Praca z wybranymi metodami pomiaru cech temperamentu (EAS, BIS/BAS, RTT).
T7	Charakterystyka cechowych teorii osobowości. Teoria Eysencka, Wielka Piątka Costy i McCrae, Alternatywna Wielka Piątka Zuckermana oraz wybrane metody służące do ich diagnozy (EPQ-R, BIS/BAS, NEO-FFI, ZKPQ).
T8	Analiza wybranych teorii inteligencji. Spearman, Cattell, Gardner, teoria inteligencji emocjonalnej Meyera, Saloveya i Caruso. Praca z wybranymi metodami diagnozy inteligencji ogólnej (Test Wechslera, Test Ravena) oraz emocjonalnej (TIE, INTE); testy przeznaczone do diagnozy osób o szczególnych potrzebach (Test Leitera, Columbia).
T9	Testy twórczości werbalnej i niewerbalne. Test Urbana-Jellena, Test Finkego. Podstawowe założenia treningu twórczości.
T10	Charakterystyka podstawowych stylów poznawczych. Zależność/niezależność od pola, impulsywność/refleksyjność, intuicyjność/analityczność, model Sternberga i Grigorenko oraz sposobów ich diagnozy (EFT, MFF).

VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EU	Metoda weryfikacji –WŁAŚCIWE WYBRAĆ Egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, projekt, prezentacja, referat, esej inne	Kategoria weryfikowanych efektów uczenia się: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne WŁAŚCIWE WYBRAĆ
Wykład	Egzamin pisemny	wiedza
Ćwiczenia	projekt, analiza przypadków, udział w dyskusji	Wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU wskazać właściwe

Zaliczenie wszystkich form zajęć przedmiotu (wykłady, ćwiczenia) na podstawie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego, projektu, analizy przypadków, a także udziału w dyskusji.

VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ocena kształtująca:

a) w zakresie wykładów:

- na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach;

b) w zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).

2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.

3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?

4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).

5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: ocena wiedzy wykazanej na kolokwium pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia:

Na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń: ocena przygotowanego przez studenta projektu, ocena prezentacji projektu, ocena analizy przypadku, aktywności w trakcie dyskusji, ocena efektów indywidualnej i grupowej pracy studenta, stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności oraz osiągnięcia kompetencji zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Ocena z ćwiczeń: zaliczony/niezaliczony

VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaj aktywności ECTS	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – SUMA godzin – z punktu II	40	30
W tym	30	20
1.1..Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów		
1.2..Egzaminy/zaliczenia -liczba godzin	4	4
1.3..Udział w konsultacjach -liczba godzin	6	6
2.– Indywidualna praca własna studenta - liczba godzin – Projekt / esej / studium przypadku / zadanie praktyczne, samodzielne przygotowanie się do zajęć, egzaminów, zaliczeń	35	45
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin i ECTS	75 h = 3 ECTS	75 h = 3 ECTS

IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

Strelau, J. (2014). *Różnice indywidualne. Historia, determinanty, zastosowania*. Warszawa: Wydawnictwo Scholar.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

Matczak, A. (2001). Style poznawcze. W: J. Strelau (red.). *Psychologia. Podręcznik akademicki. (T. II)*. Gdańsk: GWP

Nęcka, E. (2003). *Inteligencja. Geneza; Struktura; Funkcje*. Gdańsk: GWP.

Nęcka, E. (2012). *Psychologia twórczości*. Gdańsk: GWP.

Oniszczenko, W., Dragan, W.Ł. (2008). *Genetyka zachowania w psychologii i psychiatrii*. Warszawa: Wydawnictwo Scholar.

Strelau, J. (2001). *Psychologia temperamentu*. Warszawa: PWN.

Inne materiały dydaktyczne: